

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«АГРОНОМІЯ»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 201 Агроніомія
галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

 Андрій КРИСОВАТИЙ

(протокол № 10 від 24 серпня 2020 р.)

Освітня програма вводиться в дію з вересня 2020 р.

Ректор Андрій КРИСОВАТИЙ

(наказ № 208 від 24 серпня 2020 р.)

Тернопіль – 2020

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Агрономія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 201 «Агрономія»
галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Перший проректор

Микола ШИНКАРИК

*Начальник відділу моніторингу якості
освіти та методичної роботи*

 Сергій ШАНДРУК

Декан ФАЕМ

Борис ЯЗЛЮК

Голова ГЗС, гарант ОПП

Юрій ГАЙДА

*В.о. завідувача кафедри
економіки біоресурсів і природокористування*

Руслан РОЗУМ

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Овчарук Олег Васильович, доктор сільськогосподарських наук, доцент, професор кафедри економіки біоресурсів і природокористування;
2. Гайда Юрій Іванович, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри економіки біоресурсів і природокористування;
3. Пиріг Галина Ігорівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки біоресурсів і природокористування;
4. Бровко Олександра Зіновіївна, зав. лабораторією геоінформаційних систем, обробки інформації та експериментальних досліджень Тернопільської філії державної установи “Інститут охорони ґрунтів України”;

Відгуки та рецензії на освітньо-професійну програму:

1. Коник Григорій Станіславович, перший заступник директора з наукової роботи Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;
2. Голій Олександр Валентинович, директор ДПЕДГ "ЕЛІТА" Волинської ДСГДС Інституту картоплярства НААН, кандидат технічних наук;
3. Брошак Іван Станіславович, директор Тернопільської філії державної установи “Інститут охорони ґрунтів України”, кандидат сільськогосподарських наук.
4. Сидорук Галина Петрівна, Тернопільська державна сільськогосподарська дослідна станція ІКСГП НААН, кандидат сільськогосподарських наук.

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності

«Агрономія»

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Тернопільський національний економічний університет, кафедра економіки біоресурсів і природокористування
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр. Магістр з агрономії
Офіційна назва освітньої програми	Агрономія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання – 1 рік 4 місяці.
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень.
Передумови	Наявність диплома бакалавра
Мова(и) викладання	Українська
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.tneu.edu.ua/opp/faem/opus_program/.pdf
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечити здобуття студентами поглиблених компетентностей за спеціальністю «Агрономія»; освоєння засад методології професійної та наукової діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань відповідного рівня професійної діяльності фахівця з агрономії.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності спеціальність 201 Агрономія галузі знань – 20 Аграрні науки та продовольство Об’єкт(и) вивчення та діяльності: технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур Цілі навчання: формування у здобувачів вищої освіти здатності розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії. Теоретичний зміст предметної області: рослинництво та управління ґрунтами, сортовими ресурсами та збереженням біологічного розмаїття. Об’єктами професійної діяльності магістрів є сільськогосподарські культури та їх сорт (гібриди), селекційний процес, агроландшафти, природні кормові угіддя, ґрунт та збереження і підвищення його родючості, оптимізація живлення рослин, шкідливі організми і засоби захисту від них, технології виробництва, зберігання та первинної переробки продукції рослинництва. Методи, методики та технології: загальнонаукові (гіпотеза, експеримент, аналіз, індукція, дедукція, моделювання, узагальнення)

	та спеціальні (лабораторний, вегетаційний, вегетаційно-польовий, польовий) методи досліджень в агрономії, статистичні методи аналізу даних, агротехнічні заходи, загальні технології вирощування сільськогосподарських культур. Інструменти та обладнання: обладнання, устаткування, інструменти та програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, лабораторно-польових та польових досліджень в агрономії.	
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки магістрів з агрономії. Орієнтованість програми – прикладна.	
Основний фокус освітньої програми	Впровадження та використання сучасних систем землеробства, інноваційних агротехнологій в рослинництві, інтегрованого захисту рослин та органічних технологій вирощування культур.	
Особливості програми	Програма орієнтована на проведення досліджень з актуальних проблем агрономії. Можливим аспектом професійного розвитку є відпрацювання органічних технологій вирощування сільськогосподарських культур за змін клімату в умовах Лісостепу західного, Малого Полісся та малородючих ґрунтів Карпатського регіону.	
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
Придатність до працевлаштування	Фахівець підготовлений до роботи за видом діяльності згідно галузевого стандарту вищої освіти з напряму фахівці в галузі агрономії та Державного класифікатора професій ДК 003:2010.	
	Професійна назва робіт	Код КП
	Агроном	2213.2
	Агроном відділення (бригади, сільськогосподарської дільниці, ферми, цеху)	3212
	Агроном з насінництва	2213.2
	Агроном із захисту рослин	2213.2
	Агроном-дослідник	2213.1
	Агроном-інспектор	2213.2
	Агротехнік	3212
	Агрохімік	2213.2
	Ґрунтознавець	2213.2
	Головний агроном	1221.1
	Головний агроном із захисту рослин	1221.1
	Головний агрохімік	1221.1
	Головний державний інспектор з охорони прав на сорти рослин	1229.1
	Дослідник із селекції та генетики сільськогосподарських культур	2213.1
	Державний інспектор з карантину рослин	3449
	Державний інспектор з охорони прав на сорти рослин	3449
	Директор (керівник) малого підприємства сільськогосподарського	1391
	Інспектор з карантину рослин	2213.2
	Інспектор державний із закупівлі та якості сільськогосподарських продуктів	3449
Інспектор з контролю якості продукції	3152	
Сільськогосподарський дорадник	2213.2	
Сільськогосподарський експерт-дорадник	2213.2	

	Фахівець із агрохімії та ґрунтознавства	2213.2
	Фахівець із селекції та генетики сільськогосподарських культур	2213.2
Подальше навчання	Отримання освіти на третьому освітньо-науковому рівні (доктор філософії).	
5 – Викладання та оцінювання		
Викладання та навчання	<p>Основними підходами є студентсько-центрове та проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання та проходження переддипломної практики. Викладання проводиться у вигляді лекцій, семінарів і практичних занять, консультацій, практики з акцентом на особистісному саморозвитку, груповій, самостійній та проектній роботі. Навчання критиці власної роботи, конструктивній критиці роботи інших, продуктивному використанню критичних зауважень з боку інших. В останній рік навчання більше часу присвячується проведенню практичної частини дослідження, написанню магістерської роботи.</p> <p>Практикується дистанційне навчання в системі Moodle, проведення консультацій викладачами як особистісно-орієнтована педагогічна взаємодія суб'єктів навчання у ВНЗ, метою і рівнем ефективності якої є формування професійної компетентності майбутнього фахівця.</p>	
Оцінювання	<p>Письмові та усні екзамени, поточний контроль, проведення модульних робіт, захист презентацій, комплексних практичних індивідуальних завдань, курсової роботи та кваліфікаційної (магістерської) роботи.</p> <p>Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту випускної кваліфікаційної роботи.</p>	
6 – Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК5. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК6. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p>	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (ФК)	<p>СК 1. Здатність керувати колективом, забезпечувати розвиток персоналу, толерантно сприймати моральні, етнічні та культурні відмінності. СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії. СК 3. Здатність створювати нові технології та застосовувати сучасні технології агрономії, враховуючи їх особливості та користуючись передовим досвідом їх впровадження, розробляти наукові основи технологій вирощування сільськогосподарських культур. СК 4. Здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції. СК 5. Здатність розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах на основі спеціалізованих</p>	

	<p>концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері агрономії.</p> <p>СК 6. Здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям і нефахівцям.</p> <p>СК 7. Здатність самостійно організовувати та проводити наукові дослідження з використанням загальноприйнятих методів і стандартів ґрунтових і рослинних зразків.</p> <p>СК 8. Здатність до розробки та викладання навчальних дисциплін у закладах вищої та фахової передвищої освіти.</p> <p>СК 9. Здатність до ретроспективного аналізу наукового доробку у напрямі дослідження агрофітоценозів в органічному землеробстві.</p> <p>СК 10. Здатність до застосування технологій та способів органічного землеробства.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>ПРН 1. Уміти використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії.</p> <p>ПРН 2. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії.</p> <p>ПРН 3. Розробляти і реалізовувати економічно значущі виробничі і дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.</p> <p>ПРН 4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.</p> <p>ПРН 5. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження в сфері агрономії, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.</p> <p>ПРН 6. Оцінювати та аналізувати сучасний асортимент мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин, продуктів біотехнологій з метою розробки науково-обґрунтованих систем їхнього застосування.</p> <p>ПРН 7. Розробляти та реалізовувати проекти екологічно-безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності.</p> <p>ПРН 8. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи аналізувати ризики.</p> <p>ПРН 9. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення результатів професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері аграрних наук та продовольства.</p> <p>ПРН 10. Здійснювати ефективне управління персоналом і ресурсами, забезпечувати професійний розвиток персоналу, об'єктивно оцінювати результати діяльності колективу та внесок його учасників до цих результатів.</p> <p>ПРН 11. Здійснювати бізнесове проектування та маркетингове оцінювання виконання і впровадження інноваційних розробок.</p> <p>ПРН 12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткістю цілей та невизначеності умов.</p> <p>ПРН 13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.</p>

	<p>ПРН 14. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої та фахової передвищої освіти.</p> <p>ПРН 15. Здійснювати ретроспективний аналіз наукового доробку у напрямі дослідження агрофітоценозів в органічному агровиробництві</p> <p>ПРН 16. Застосовувати знання технологій та способів регулювання продуктивності агроценозів.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-професійної програми є співробітниками університету, відповідальні за курси мають науковий ступінь і/або вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності. Науково-педагогічні працівники мають показники академічної та професійної кваліфікації відповідно до дисципліни, викладання якої вони забезпечують.
Матеріально-технічне забезпечення	У навчальному процесі використовуються навчальні аудиторії, комп'ютерні та спеціалізовані лабораторії, конференц-зал, тренінг-студія центр, бібліотека, фонд якої сформовано відповідно до потреб освітнього процесу. До послуг студентів і викладачів є також читальний зал, абонемент та копіювальна техніка. Є доступу до мережі Інтернет, функціонує безкоштовний Wi-Fi. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитках відповідає вимогам.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт https://www.wunu.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми викладені в інституційному репозитарії бібліотеки ЗУНУ ім. Л. Каніщенка: https://www.tneu.edu.ua/opp/faem/opus_program/.pdf . Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Усі ресурси бібліотеки доступні через сайт університету: http://www.tneu.edu.ua . Вільний доступ через сайт ЗУНУ до баз даних періодичних фахових наукових видань (в тому числі, англійською мовою) забезпечується участю бібліотеки університету у консорціуму ElibUkr.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Відповідно до укладених угод ТНЕУ.
Міжнародна кредитна мобільність	Відповідно до укладених угод ТНЕУ та угод про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+ K1).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Відповідно до вимог чинного законодавства.

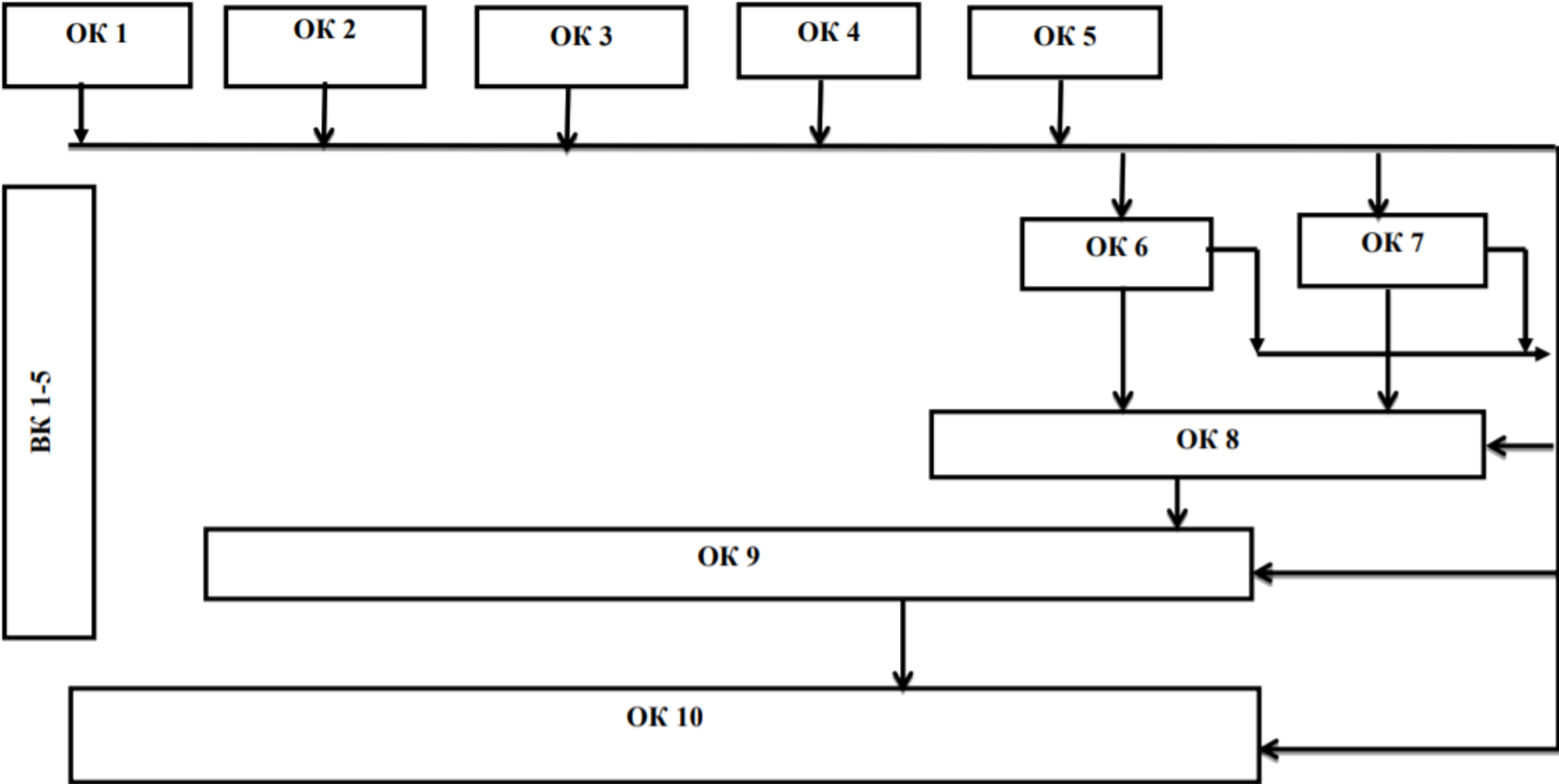

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік освітніх компонент.

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, бакалаврська робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ (ОК)			
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
ОК 1	Методологія наукових досліджень	5	екзамен
ОК 2	Ділові комунікації англійською мовою	4	залік
ОК 3	Психологія та педагогіка вищої та фахової передвищої освіти	5	екзамен
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
ОК 4.	Сучасні системи землеробства	5	екзамен
ОК 5.	Агротехнології в рослинництві	5	екзамен
ОК 6.	Інтегрований захист рослин	4	екзамен
ОК 7.	Органічне землеробство	4	екзамен
ОК 8.	Міждисциплінарна курсова робота	3	захист роботи
ОК 9.	Переддипломна практика	15	захист звіту
ОК 10.	Підготовка кваліфікаційної роботи	12	захист роботи
	Захист кваліфікаційної роботи	3	
Разом		65	
Загальний обсяг вибірових компонент		25	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми «Агрономія»

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми з спеціальності 201 «Агрономія» проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи магістра та завершується видачою документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації «Магістр з агрономії».

Кваліфікаційна робота освітнього ступеня «магістр» є завершеним науковим дослідженням, вона повинна мати внутрішню змістовність та свідчити про підготовленість здобувача до виконання професійних обов'язків з використанням набутих інтегрованих до виробництва знань, умінь і практичних навичок. Дипломна робота передбачає проведення аналізу та прикладне дослідження проблем у галузі аграрних наук і продовольства. Обсяг та структура роботи встановлюється вищим навчальним закладом. Робота перевіряється на наявність академічного плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Доповідь здобувача здійснюється на підставі отриманих результатів досліджень або проектних даних з метою відкритого і публічно захисту перед Державною екзаменаційною комісією, яка затверджена наказом ректора ТНЕУ.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10
ЗК 1	+									+
ЗК 2			+							
ЗК 3	+									+
ЗК 4		+								
ЗК 5	+			+						+
ЗК 6			+							
СК 1			+						+	+
СК 2				+	+				+	+
СК 3				+	+	+		+	+	+
СК 4				+					+	+
СК 5				+	+	+		+	+	+
СК 6	+		+							
СК 7				+					+	+
СК 8			+							
СК 9							+		+	+
СК 10							+		+	+

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10
ПРН 1	+									+
ПРН 2				+		+		+		+
ПРН 3					+				+	+
ПРН 4	+	+								+
ПРН 5				+					+	+
ПРН 6					+	+		+	+	+
ПРН 7				+	+	+		+	+	
ПРН 8				+		+		+		
ПРН 9		+								+
ПРН 10			+							
ПРН 11					+					+
ПРН 12				+					+	
ПРН 13					+					
ПРН 14			+							
ПРН 15							+			
ПРН16							+			